

Presentatie Alcoholbeleid Westland: feiten en activiteiten

- Toelichting op de Westlandse problematiek - presentatie door mevrouw Taai, Politie, dr. Van der Lely, kinderarts en Caroline Dekkers, sr epidemiologisch onderzoeker GGD Haaglanden
- 'Goede voorbeelden' presentatie door GGD Haaglanden
- Burgerinitiatief De Lier
- Vragen aan en discussie met expertpanel

Jeugd & alcohol

“Jij bent verantwoordelijk voor wat er op jouw feestje gebeurt. Als er op jouw feestje minderjarigen dronken worden is dat strafbaar”

Persrechter Yolande Wijnnobel

Moeder gestraft voor dronken voeren van puber

JORINA HASPELS

DEN HAAG | Een moeder uit De Lier is gisteren door de rechter gestraft omdat een 14-jarig meisje op een verjaardagspartijtje van haar dochter zo dronken werd dat zeaveloos in het ziekenhuis werd opgenomen. De moeder stond achter de bar van de kantine van het tuindersbedrijf waar de *sweetsixteenparty* van haar dochter werd gevierd. Ze zag er geen enkel kwaad in om de vriendinnen van het meisje een wijntje te geven. Twee tot drie glazen moet kunnen, vond ze. Ook al waren ze nog geen 18, de officiële

leeftijd waarop drank geschonken mag worden, maar 14 of 15.

Malibu

Maar toen de politie na een 112-melding gelijktijdig met de ambulance aankwam, zagen agenten de bar vol flessen wijn staan, een stuk of twintig. Ook stonden er flessen Malibu (een kokosdrankje met 21 procent alcohol) tussen. Veel meer jongelui waren dronken. Met een alcoholpromillage van 1,1 in haar bloed werd het meisje naar het ziekenhuis afgevoerd. Ze was niet meer aanspreekbaar.

De vader van de puber was woest en deed aangifte. Gisteren diende de rechtszaak. Voor zover bekend is bij de Haagse rechtbank nog niet eerder iemand berecht die verantwoordelijk wordt gehouden voor het dronken maken van een minderjarige.

In de rechtszaal beweerde de moeder stellig dat zij de sterke drank niet had geschonken. Ze zou alleen fris, bier en vruchtenwijn hebben aangeboden. Wel had ze bij het opruimen allerlei lege blikjes met alcoholhoudende mixdrankjes gevonden. De flessen sterkedrank die op de bar ston-

den, had zij niet aangeschaft. „Als ze stiekem alcohol meenemen om dronken te worden, hou je dat niet tegen,” zei ze gisteren.

‘Deze uitspraak is een heel duidelijk signaal’

Ook de ouders van het meisje kregen een veeg uit de pan. „Ik zou mijn dochter nooit naar zo’n feestje laten gaan van iemand die ik niet goed ken. Je weet toch wat er tegenwoordig gebeurt.”

Maar de rechter hamerde er gisteren op dat de moeder wel degelijk verantwoordelijk was. Hij veroordeelde haar tot een boete van 400 euro, waarvan 300 euro voorwaardelijk. „Het is een heel duidelijk signaal. Als er op jouw feestje minderjarigen dronken worden, is dat strafbaar,” aldus persrechter Yolande Wijnnobel.

De aanklager had een veel hogere straf geëist: een werkstraf van 60 uur, waarvan 30 uur voorwaardelijk. Maar omdat het lang heeft geduurd voor de zaak op zitting werd behandeld, het feestje was 2 jaar geleden, viel de straf lager uit.

Half jaar cel na pick-updrama

Ouders Nick opgelucht na uitspraak rechter

DORDBRECHT/DE LIER | Robbin van V. uit De Lier moet toch de gevangenis in voor het drama met de pick-up truck waarbij zijn vriend Nick den Toorn (19) om het leven kwam. Volgens de rechter was er wel sprake van opzet.

RIANNE HEUS

De 20-jarige Lierenaar kreeg een gevangenis van twee maanden opgelegd, waarvan vier voorwaardelijk. Dat is een zwaardere straf dan het Openbaar Ministerie had geëist. De officier van justitie pleitte twee weken gevangenis nog voor een weerstraf en een voorwaardelijke celstraf, omdat er geen opzet in het spel zou zijn. De vorige rijzitting, ging van 18 maanden is wel door de rechter overgenomen.

Volgens de rechtspraak in Dordrecht moet Robbin van V. juist wel meewerken ging rijden, vloggen ze eruit. Danny rukte gewend, maar Nick overleefde het niet.

Aangemoedigd

Wat de straf zwaarder uitvalt dan de eis, komt ook doordat Van V. eerder verantwoordelijk is voor rijden onder invloed. Daarnaast noemt de rechtbank het de verdachte kwalijk dat hij de schuld van zich af wilde schuiven door te zeggen dat de vrienden schietten de laadbak zelf ook een aanslag hadden in het conflict, omdat ze de bestuurskamer namen hebben aangemoedigd,” zegt een woordvoerder van de rechtbank.

Robbin schoof schuld af, maar Nick kan zich niet meer verdedigen

— Advocaat nabestaanden

hielden geweten dat er iets fout zou gaan toen hij dronken in de pick-up-truck stapte, die 14de juli in Oud-Duyn. Na een nacht stappen zouden hij en zijn vrienden overnachters in een auto op een terrein buiten een busstation. Zijn twee vrienden, Nick en Danny, lagen in de laadbak te slapen. Toen de Lierenaar steeds

Advocaat Chris Simons wil bevestigingen dat Van V. nooit de schuld heeft willen afwenden. „Jij is aangehouden door de politie. Hij wil juist de volledige schuld op zich nemen.” Er is nog geen besluit genomen over een eventueel hoger beroep.

Alcohol gerelateerde feiten

- Periode 1-1-2015 t/m 15-2-2016
- **Rijden onder invloed**
- **Aanrijdingen onder invloed van alcohol**
- **Mishandeling horeca onder invloed**
- **Mishandeling**
- **Bedreiging**
- **Belediging onder invloed**
- **Openbare dronkenschap**

Alcohol gerelateerde feiten

- **Openbare dronkenschap**
- 56 waarvan 36 minderjarig
- Deze zaken zijn als volgt afgehandeld
 - **22 proces-verbaal**
 - **2 haltverwijzing**
 - **3 ziekenhuis**

Jongeren en Alcohol

Westland 2016

Reinier de Graaf Groep

Expertisecentrum jeugd en alcohol

van der Lely RdGG 2016

Presentatie

Wat zien we in Delft ?

FOKKE & SUKKE

HEBBEN KINDEREN OP DE MIDDELBARE SCHOOL

ACH,
ELKE DAG EEN GLAASJE WIJN
IN DE GROTE PAUZE

DAN BEN JE NOG
GEEN PROBLEEMDRINKER!

RGT

www.foksuk.nl

Gevolgen

Schadelijke effecten alcohol, korte termijn

- **Alcoholintoxicatie, black out, kater**
- **Orgaan dysfunctie (stikken , adem stopt)**
- **Agressie toename**
- **Sexueel risicogedrag**
- **Alcohol gecorreleerde ongevallen**

Schadelijke effecten alcohol, lange termijn

- **Schade cognitief potentieel**
- **Verhoogde kans alcoholproblematiek oudere leeftijd**
- **Verhoogde kans alcohol problemen nageslacht; FAS tot misbruik**

Onderzoek Voorlichting Advisering

van der Lely RdGG 2016

Risicofactoren beschadiging brein tgv alcohol

Tip 1

Alcoholintoxicatie bij jongeren

Absolute opname indicaties:

- < 15 jaar
- Promillage > 1.5‰
- Verminderd bewustzijn
- Verdenking drugsgebruik
- Secundair letsel
- Hypotensie
- Hypothermie (< 36°C)
- Elektrolytstoornissen

Opvang volgens apis, let alcoholspecifiek op:

1. Aspiratie na braken
2. Aanvullend onderzoek: alcoholpromillage, bloedgas, glucose, natrium, chloor, gamma-GT, CDT, ECG, urinetoxicologie
3. Gelijktijdig medicijn- of drugsgebruik
4. Seksueel misbruik
5. Pre-existente of recente psychosociale problemen (z.o.z.)
6. (Kinder) Mishandeling
7. Bij ze alcoholintoxicatie: melden bij AMK!

DENK BIJ ADOLESCENTEN ALTIJD AAN ALCOHOL & DRUGS!

Vereniging voor

< 1.5‰ (Mild)		> 1.5‰ (Matig en ernstig)
Observatie SEH		Opname (monitor, opwarmen, rehydratie)
16-18 jaar	15 jaar	
Doorverwijzing verslavingszorg + invullen NSCK	Ontslag SEH, volgende dag retour	Dag 1 gesprek arts + ped-med
		NSCK formulier invullen (arts)
		Aanmelden polikliniek J&A

Partnership Vroegsignalering Alcohol

Reinier de Graaf Groep

Interessante feiten

Risicofactoren voor hersenschade:

- Meisje
- Binge-drinken
- Jonge leeftijd ie drankje
- Onderliggende psychologische problematiek
- Familiair alcoholmisbruik
- Drugsgebruik

Risico's alcoholintoxicatie korte termijn:

- Black outs
- Hypotensie
- Hypoglykemie
- Elektrolytstoornissen
- Secundair letsel
- Seksueel ongewenst/risicovol gedrag
- Agressie

Risico's alcoholintoxicatie lange termijn:

- Cognitieve en geheugenstoornissen
- Schoolproblemen
- Schade nageslacht
- Verhoogde kans op kanker en alcoholverslaving

Psychosociaal beleid

Alcohol bij adolescenten is sterk gerelateerd aan:

- Psychiatrie: ADHD, autisme, depressie, tentamensuicide
- Gezinsproblemen
- Schokkende gebeurtenissen
- Leerproblemen
- Verslaving

Arts/vpk:

- Houd rekening met seksueel misbruik
- Houd rekening met psychosociale problemen
- Veroordeel de jongere niet

Ouders:

- Geen alcohol onder de 18 jaar
- Niet thuis leren drinken
- Verbieden en grenzen stellen helpt
- Voorbeeldgedrag ouders is belangrijk
- Dringend advies het nazorgtraject te doorlopen

Het Reinier de Graaf is expertisecentrum.
Meer informatie over het nazorgtraject en het protocol op:
www.polikliniekjeugdentalcohol.nl

Heden

van der Lely RdGG 2016

Beleid i.h.a. richten op

- Leeftijdsgenoten (“Zelfcontrole”)
- Ouders (“Sociale controle”)
- Overheden; (“Formele Controle”)
“Wet makers en uitvoerders”

Betreffende “Sociale controle”

- Ouders minder drinken ! (imitatie effect)
- Start jong drinken **MET** kind = slecht!
- Invloed ouders verder dan 16 jaar !

- Prof. RCME Engels, Orthopedagogiek AZN

Betreffende “Sociale controle”

- Associatie alcohol en feestjes al > 4 jaar **
- Start thuis drinken, acceleratie in drinken later bij uitgaan

** Morres et al 2013

Hockey

Voetbal

<http://www.stap.nl/alcoholreclame>

van der Lely RdGG 2016

SLUIKRECLAME

In videoclip op Youtube wemelt het van drank en tabak

AMSTERDAM. Pubers mogen op tv, op straat en op festivals geen rook- en drankreclame zien. Maar in videoclip op YouTube wemelt het van rokers en drinkers. Britse onderzoekers scoorden in 32 van de rond de jaarwisseling van 2014 meest bekeken clips om de tien seconden het alcohol- en tabakgebruik. Op 821 momenten zagen ze 47 keer rokers en 233 keer drinkers. Uit een enquête, schreven de onderzoekers vrijdag in het *Journal of Epidemiology and Community Health*, bleek dat de alcoholbeelden al ruim een miljard keer en de rookbeelden ruim 200 miljoen keer zijn 'gezien'. (NRC)

NRC jan 2016

van der Lely RdGG 2016

PETRIKOV

Petrikov Blue is de perfecte mix van de zuiverste Petrikov alcohol en aroma's van Cordial Lime Juice en citrusfruit. Heerlijk om koud en puur te drinken, maar ook om te mixen.

Mixtips:

Heerlijk met up-drink. Maar de lekkerste mixen start je zelf door te experimenteren...

Petrikov Blue is the perfect mix of the clearest Petrikov alcohol and aromas of Limejuice Cordial and citrus fruits. Enjoy it pure and cold, or mix it.

Mixtips:

Perfect with lemonade.
But the best mixes are started by experimenting...

It starts with Petrikov

Inh. 0,75 L e
Alc. 14,7% Vol

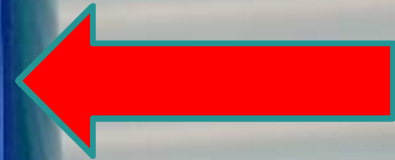
Aromatised Alcoholic Drink

Geniet, maar drink met mate. Enjoy alcohol sensibly.

Gearomatiseerde alcoholische drank bereid met
gefermenteerde en gedistilleerde alcohol.

Produced and bottled under license of
the Petrikov Vodka Company, Zevenaar - The Netherlands

www.petrikov.nl

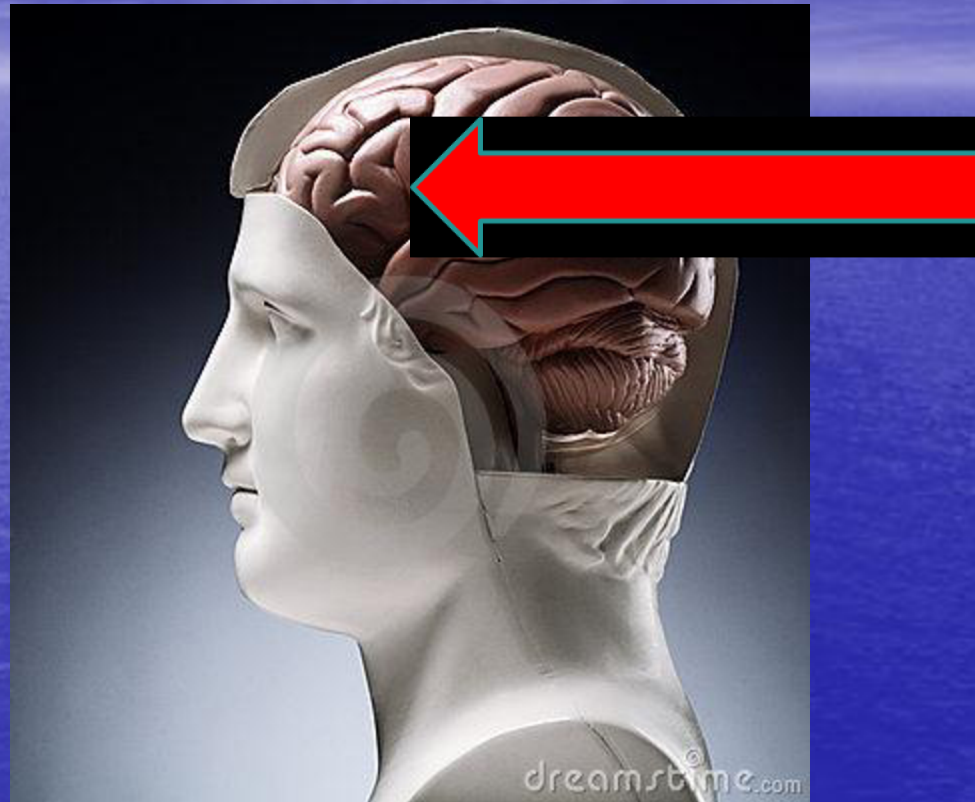

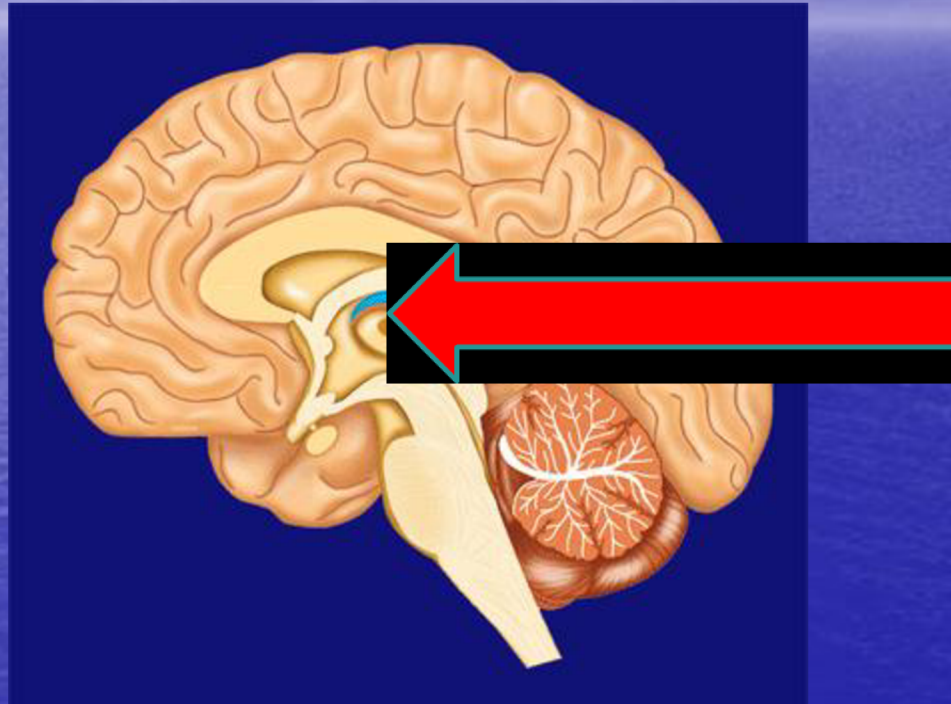
Effecten alcohol bij kind

- Minder 'dronkenmansloop'
- Minder slecht inschattingsvermogen ('out')
- Oppervlakkige ademhaling

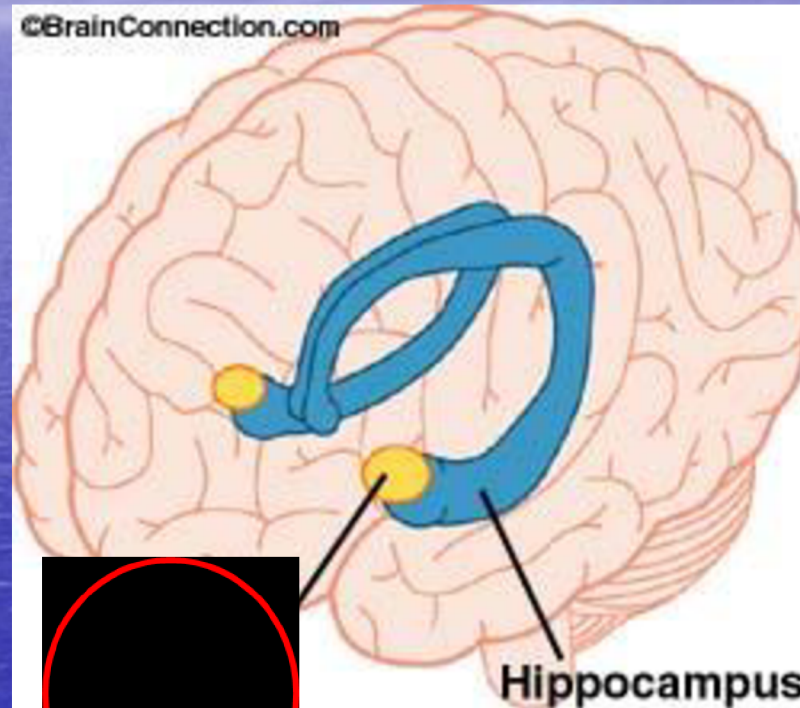

van der Lely RdGG 2016

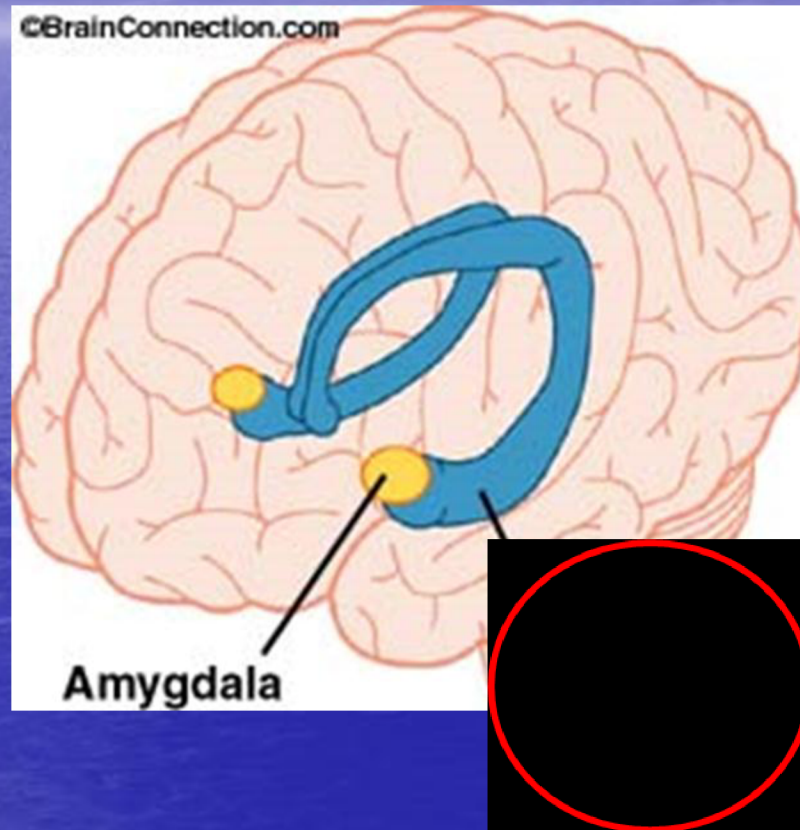

Amygdala

- Angst
- Agressie
- Sexualiteit

Hippocampus

Toekomst

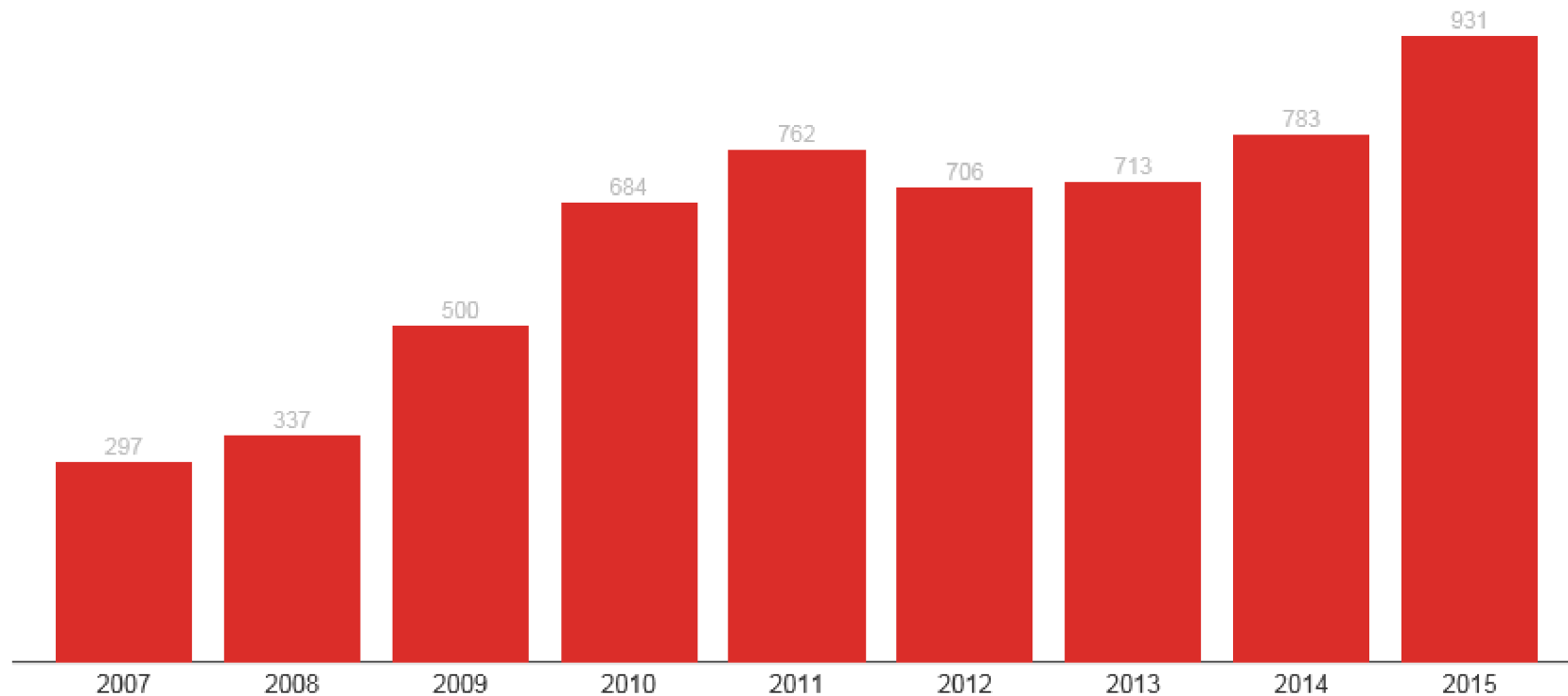

Onderzoek Voorlichting Advisering

van der Lely RdGG 2016

Meer jongeren in ziekenhuis door alcohol

Ziekenhuisopnames bij minderjarigen als gevolg van alcoholgebruik

Gemaakt met Localfocus

Bron: Universiteit Twente, Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP, Reinier de Graaf Groep

NOS 080316

van der Lely RdGG 2016

Alcohol en jongeren, geen goede combinatie

Tip 2

15

Nico van der Lely

Dr. N. van der Lely, kinderarts, Reinier de Graaf Ziekenhuis, Delft

Leerdoelen

Na het lezen van dit artikel:

- heeft u kennis van de grootte van het alcoholprobleem bij jongeren;
- kent u de impact van alcohol op het zich ontwikkelende brein van de adolescent;
- kunt u bij en na een opname van een kind met een alcoholvergiftiging handelen volgens de laatste wetenschappelijke inzichten.

Trefwoorden

alcoholintoxicatie, adolescenten, follow-up, hersenschade

Samenvatting

Nog altijd worden tieners in het ziekenhuis opgenomen met een alcoholintoxicatie, al dan niet in combinatie met andere middelen. De sterke stijging van het aantal alcoholintoxicaties in de jaren 2008-2010 is tot stilstand gekomen maar van een dalende trend is nog geen sprake. De verhoging van de wettelijke leeftijdsgrens voor de verkoop van laag-alcoholische producten naar 18 jaar per 1 januari 2014 heeft, samen met de toegenomen belangstelling voor dit onderwerp, wel tot een sterk gestegen bewustwording (*awareness*) bij ouders geleid. De aanwijzingen worden steeds sterker dat een alcoholintoxicatie schade aan het zich ontwikkelende brein veroorzaakt, met ernstige langetermijneffecten tot gevolg. Er is inmiddels een netwerk van 'alcoholpoliklinieken' opgezet waarbij in samenwerking met kinderpsychologen een manier van werken is geïntroduceerd om vooral recidive te voorkomen. Preventie blijft echter het belangrijkste element om tot een dalende trend te komen. De rol van kinderartsen ligt hierin dat bij elk nieuw contact met een adolescent standaard naar alcoholgebruik moet worden gevraagd. In dit artikel bespreken we de kennis die nodig is om vervolgens als hulpverlener beslagen ten ijs te treden.

Inleiding

Alcoholgebruik onder jongeren leidt niet alleen tot gezondheidsschade op korte termijn. Daarnaast kan een verminderde ontwikkeling van de hersenen betekenen dat emotionele en impulscontrole ontoereikend zijn. De samenleving lijdt grote (financiële) schade door alcoholgebruik. Dit zijn niet alleen medische kosten, maar ook de kosten van verlies van arbeidsproductiviteit, vernieling, politie-inzet en op de lange termijn intellectuele schade voor de samenleving als geheel. Er wordt steeds meer bekend over het effect van alcohol op het kankerrisico.¹ Bij mensen die meer dan 1 eenheid alcohol per dag gebruiken, stijgt het risico op kanker van lip, mond, keel, lever en borst met 7 tot 10%.² Slechts weinig Nederlanders zijn daarvan op de hoogte (1 op de 3).³ Positief is dat het stoppen van alcohol drinken zinvol is; het risico op het krijgen van kanker neemt daardoor ook weer af. Ook het negatieve effect van het jong starten (< 16 jaar) met drinken en de kans op veel gebruik later

**Praktische Pedagogie
maart 2016**

Meer comazuipers door 'zoete troep'

Het aantal jonge comazuipers steeg in 2015 met bijna 20 procent. Een tegenvaller na de nieuwe Drank- en horecawet.

Door onze redacteur
Martin Kuiper

AMSTERDAM. Het aantal zogeheten 'comazuipers' dat in 2015 in het ziekenhuis belandde is fors toegenomen. Terwijl in 2014 783 kinderen door overmatige alcoholconsumptie in het ziekenhuis terecht kwamen, waren dat er in 2015 931. Dat is een stijging van bijna 20 procent. Het merendeel van de kinderen - ongeveer evenveel jongens als meisjes - werd opgenomen met een alcoholvergiftiging. Dit blijkt uit cijfers van het ziekenhuis Reinier de Graaf, de Universiteit Twente en het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP die dinsdag bekend werden gemaakt.

De gegevens van het onderzoek zijn verzameld door het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK). Iedere maand stuurt het NSCK vragenlijsten naar alle Nederlandse kinderartsen en naar de academische ziekenhuizen. Het onderzoek toont alleen de kinderen die met een hoog alcoholpromillage bij de kinderarts terecht kwamen.

"Het werkelijke aantal ligt waarschijnlijk veel hoger", zegt Nico van der Lely, kinderarts in het Reinier de

Groter risico korsakov en kanker

De gemiddelde leeftijd van een kind dat terechtkomt op een alcoholpoli is 15,4 jaar. Van der Lely: "De hersenen van die kinderen zijn nog volop in groei." De kinderen die op jonge leeftijd met overmatig drankgebruik in het ziekenhuis belanden lopen een groter risico op korsakov en verschillende vormen van kanker, volgens Van der Lely.

De cijfers zijn ruim twee jaar na invoering van de Drank- en horecawet, die verkoop van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de achttien strafbaar stelt, "een tegenvaller". Van der Lely: "Soms voelt het alsof ik water naar de zee draag. Ik doe echt mijn stinkende best om alcoholgebruik onder minderjarigen terug te dringen. Ik reis het hele land af. Maar als James Bond in Spectre een uur lang met een Heineken in zijn hand staat, kun je daar echt niet tegen op."

Betere controle gemeente nodig

Om het aantal alcoholintoxicaties onder minderjarigen terug te dringen is het noodzakelijk, zegt Van der Lely, dat de leeftijdsgrens door verstrekkers beter wordt nageleefd en dat gemeenten meer controleren.

Wim van Dalen, directeur van het

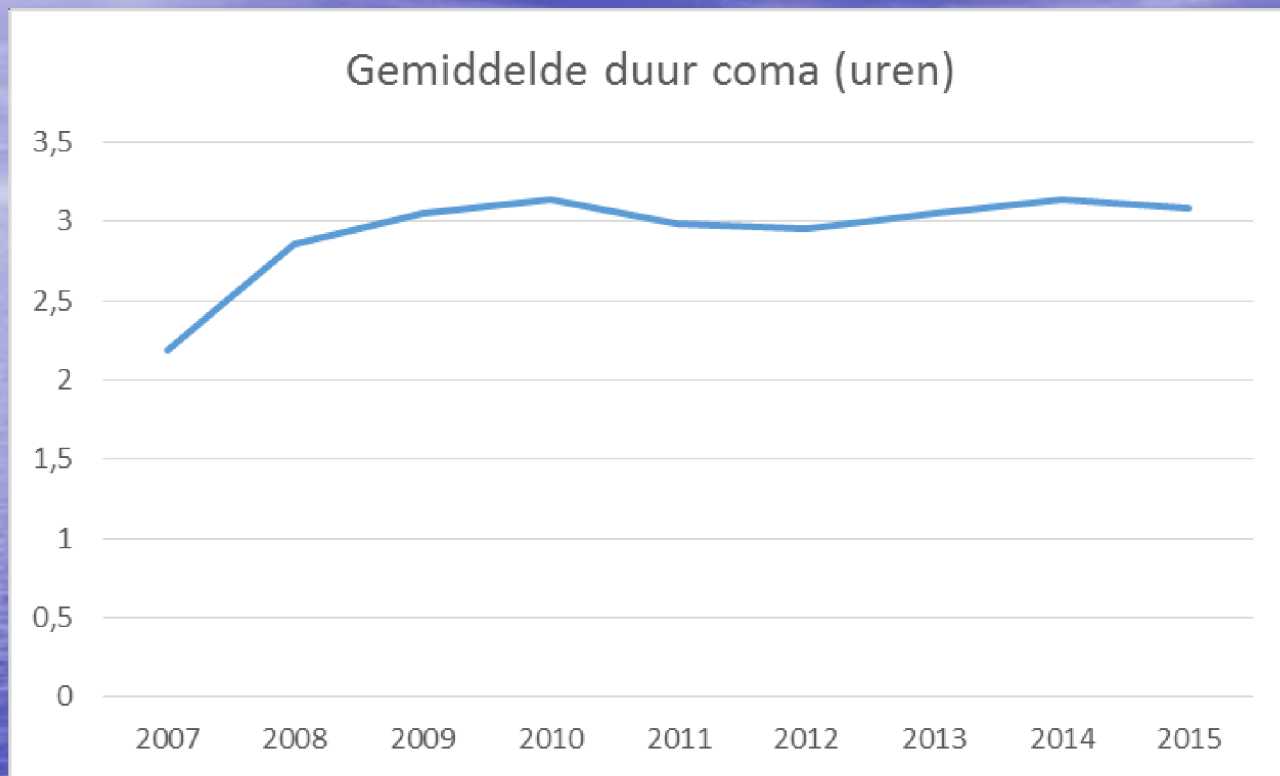
len ze echt mee."

Toch staan er ook positieve trends in het rapport. Zo neemt het aantal problematische alcoholdrinkers van onder de vijftien af mede doordat ouders strenger zijn geworden. Vroeger vond driekwart van de ouders het prima dat hun kind dronk, zegt Van der Lely, nu denkt tweederde van de ouders daar heel anders over. "In de toekomst zullen ouders andere ouders opbellen met de vraag: 'Wat is het alcoholbeleid op het feestje van jouw dochter?'"

Staatssecretaris Martin van Rijn (Volksgezondheid, PvdA) noemt de toename "absoluut niet goed". Van Rijn: "Alcoholmisbruik moeten we op alle fronten aanpakken. Te beginnen bij ouders en jongeren die hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Maar gemeenten moeten meer werk maken van controles en verstrekkers moeten de wet naleven. In de evaluatie van de Drank- en Horecawet die ik dit jaar laat uitvoeren, nemen we deze cijfers mee. Eventuele maatregelen zullen hieruit volgen."

Vaker naar ziekenhuis

Aantal meldingen van
alcoholgerelateerde opnames

OUDEURS VERANTWOORDELIJK VOOR GEDRAG KINDEREN

'Doe mixdrankjes in ban'

De meeste deelnemers aan de Stelling van de Dag zijn bezorgd over de jonge comazuipers, maar zij willen geen algeheel verbod op alcoholverkoop door supermarkten. Wel zien zij heil in het schrappen van de onder jongeren populaire mixdrankjes.

Vorig jaar belanden weer meer zogeheten jonge comazuipers in het ziekenhuis. Kwamen in 2014 nog 783 kinderen door overvloedige alcoholconsumptie in het ziekenhuis, in 2015 waren dat er 931. Dat is een stijging van circa 20 procent. Het merendeel van de minderjarigen werd opgenomen met een alcoholvergiftiging.

Twee op de drie stelling-deelnemers maakt zich grote zorgen over de toename van alcoholontsporing bij jongeren. Bijna de helft stelt dat overheidscampagnes over alcohol en de gevaren ervan zinloos zijn

gelen, zoals slechts één keer per week uitgaan of eerder thuis komen."

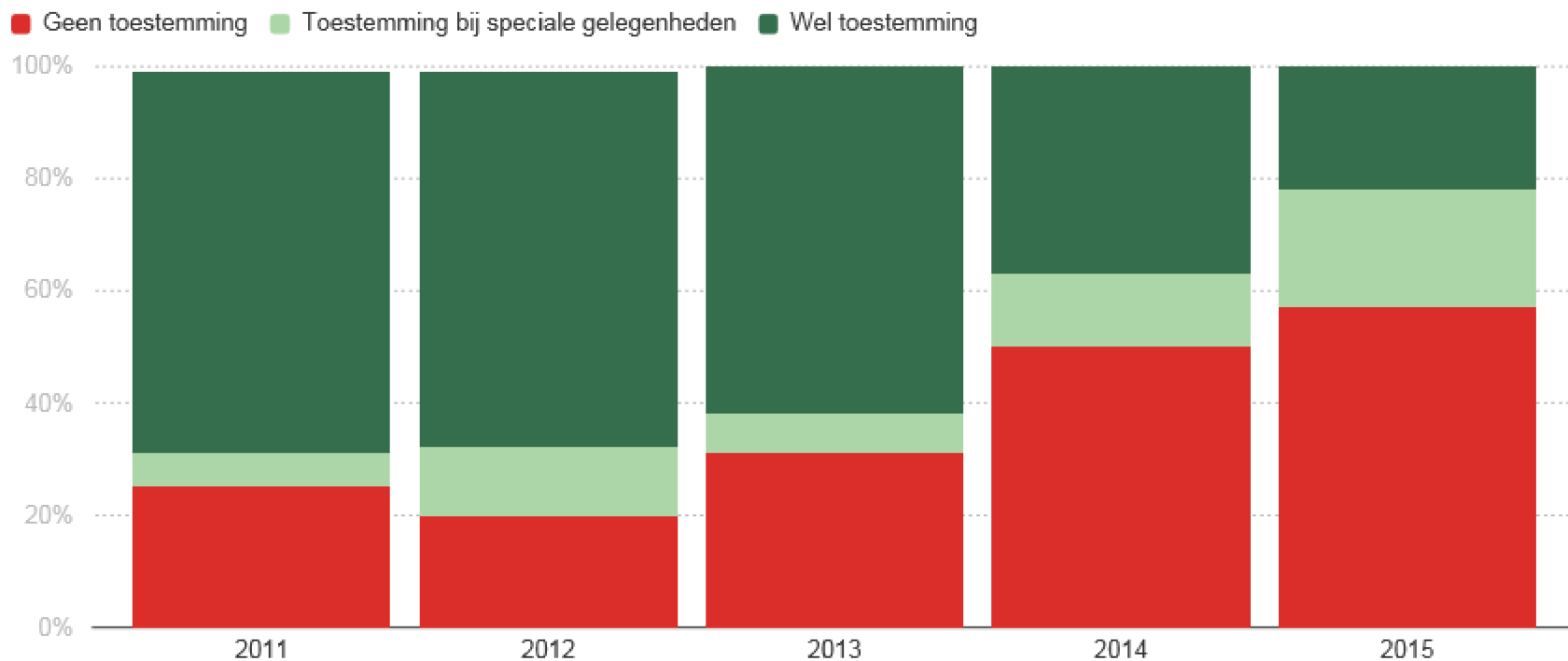
Ook scholen moeten aandacht schenken aan dit 'kwelijke' probleem. Juist de hersenen van adolescenten zijn nog volop in ontwikkeling en overvloedige drankinname kan het brein onherstelbaar beschadigen. Volgens kinderarts Nico van der Lely, oprichter van de alcoholpoli voor comazuipers, leidt overmatig alcoholgebruik door jonge kinderen ertoe dat zij later een groter risico lopen op het ontwikkelen van Korsakov en verschillende vormen van kanker. Middelbare scholen doen er goed aan om in lessen maatschappijleer bijvoor-

raakt ook de volwassenen die weinig tot matig drinken. Maar de meesten zijn wel voor het schrappen van de onder jongeren populaire 'Redbull-achtige' drankjes uit het assortiment. Door deze mixdrankjes met alcohol zouden jongeren langer kunnen doordrinken doordat hun brein een boost krijgt van de cafeïne. Ook wijzen velen op de kwelijke invloed van tv-programma's waarin drank als sociaal smeermiddel fungeert. „Van sommige tv-programma's gaan mijn haren overeind staan. Kinderen denken dat dit normaal gedrag is!"

De leeftijd voor het kopen van alcohol hoeft niet veranderd te worden, na-

Ouders worden strenger

Van het aantal minderjarigen dat door alcoholgebruik wordt opgenomen, groeit het percentage dat geen toestemming heeft van de ouders om alcohol te gebruiken.

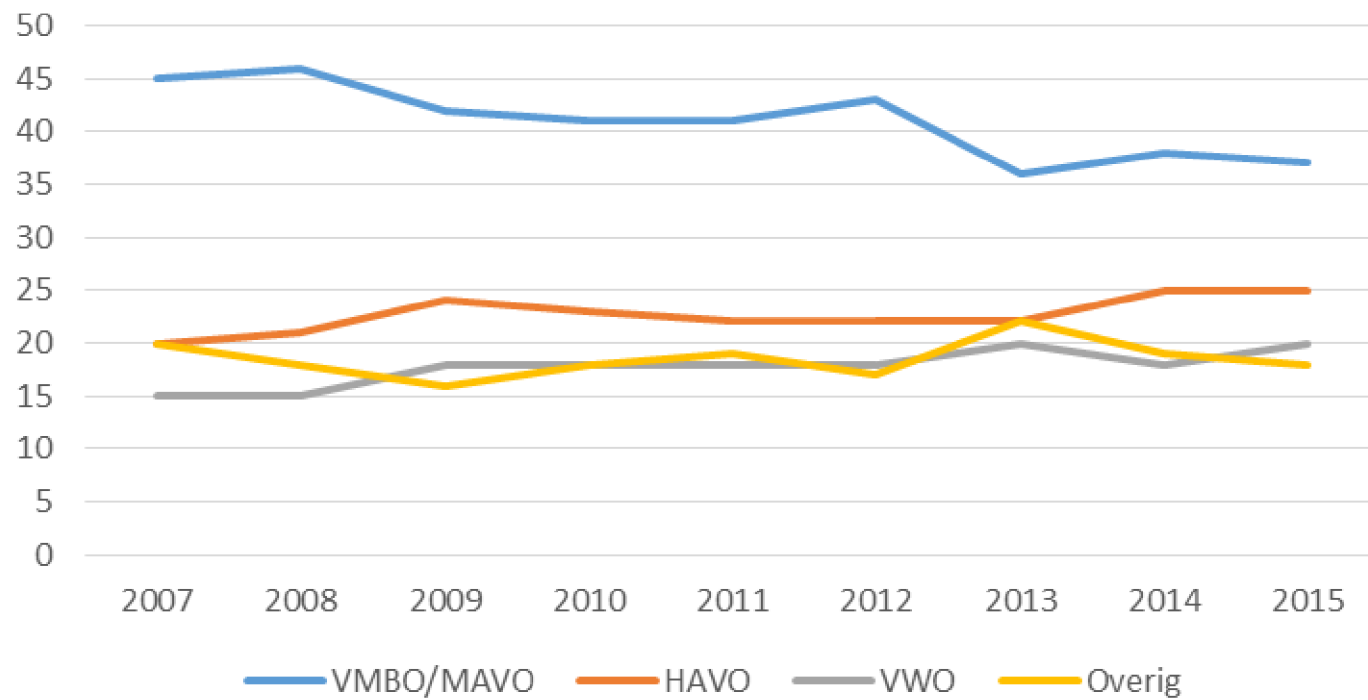
Gemaakt met Localfocus

Bron: Universiteit Twente, Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP, Reinier de Graaf Groep

NOS 080316

van der Lely RdGG 2016

School afkomst

Voorlichting

. Alcohol gen "AUTS2"

**5 % meer kans op veel drinken
Autisme
ADHD**

**Brenda Penninx, Prof.
Psych Epidemiologie VU, April 2011
AD 150411**

Kanker

- Aandeel alcoholgebruik op totaal aantal kankergevallen
- Epidemiologie
- Nieuwe kankergevallen door alcohol:

3 % bij vrouwen
10 % bij mannen

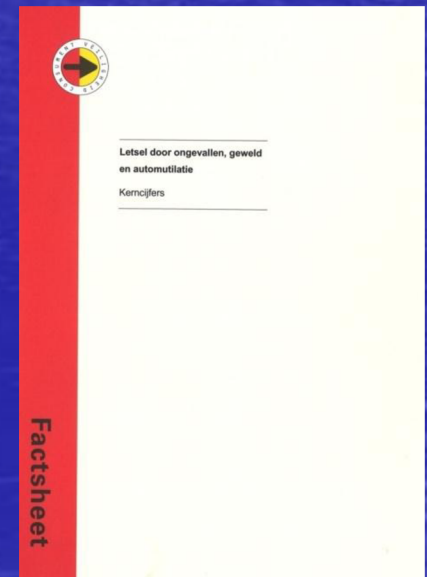
Madlen Schutze et al
Alcohol attributable burden of incidence of cancer in eight European countries.
BMJ 070411
Volkskrant 160411

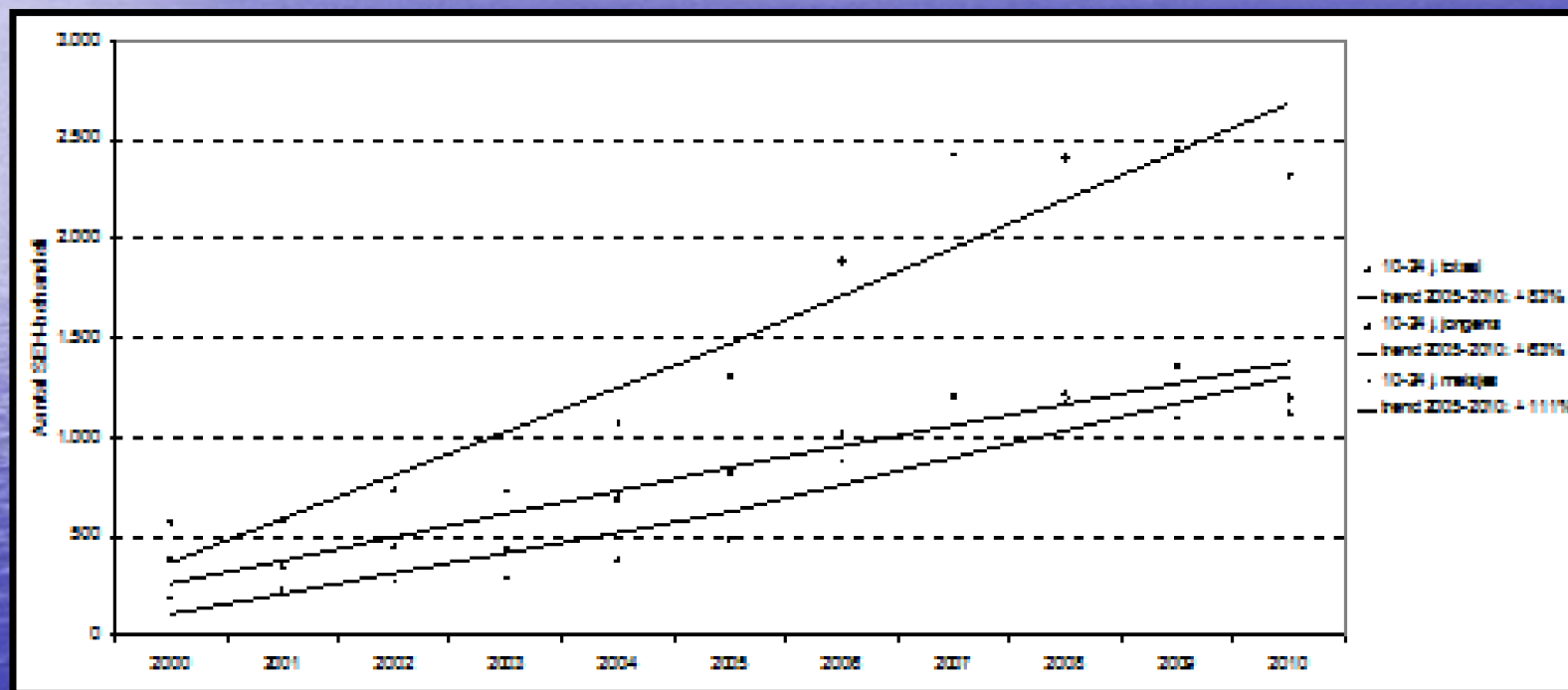
Letsel Informatie Systeem (LIS)

van der Lely RdGG 2016

Trend in aantal SEH-behandelingen n.a.v. alcoholvergiftiging, 10-24 jaar

SCV 23 maart 2012

De kans op een ongeval

Al vanaf enkele glazen neemt de ongeval kans toe.

bij 0,8 ‰ (4 standaardglazen) is de kans 3 keer zo groot

bij 1,8 ‰ (8 standaardglazen) is de kans 17 keer zo groot

Het aantal slachtoffers van alcohol ongevallen wordt geschat op

200 à 250 doden en 3.000 à 3.5000 zwaargewonden per jaar

OPENBAAR MINISTERIE

Voorlichting

Tip 3

DE ALCOHOLVRIJE PUBER EEN PRAKTISCHE GIDS

verschijnt in oktober bij Nieuw Amsterdam Uitgevers en is verkrijgbaar in de boekwinkel en bij www.nieuwamsterdam.nl

€ 17,95

ISBN 978 90 468 1591 5
Verschijnt in oktober
208 blz.

NEUADAM

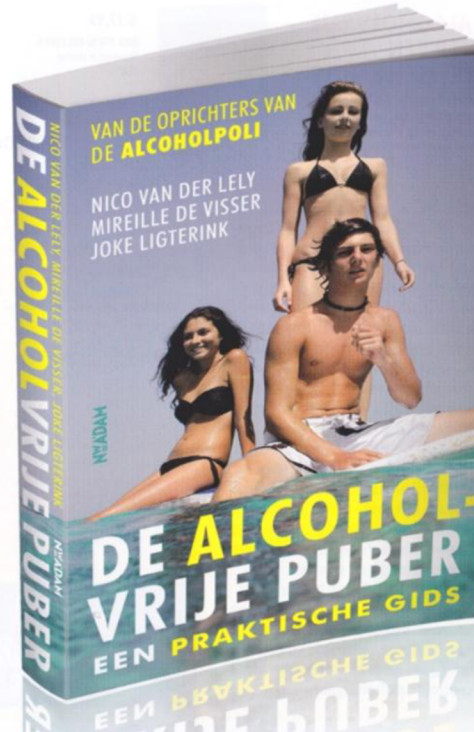
Alcohol is cool en mag op een beetje feest niet ontbreken. Vinden pubers, en beweren ook de drankreclames. De overheid probeert met wet- en regelgeving jonge burgers te beschermen tegen de ernstige schade die alcohol veroorzaakt. Ouders weten vaak niet wat ze met drinkende kinderen aan moeten. Want wat is de juiste balans tussen vrijheid en bescherming? Trek je je iets aan van de mening van andere ouders? Hoe weet je zeker dat je kind niet drinkt?

Dit nieuwe boek van de oprichters van de alcoholpoli is een praktische gids met tips en trucs, beknopte achtergrondinformatie en interviews met onder meer een bekende alcoholvrije sporter, danser, dj en presentator. Geen gesprek, geen ingewikkelde medische verhandelingen, maar adviezen waar ouders echt iets aan hebben, zoals een modelcontract voor ouder en kind, een voorbeeld van een eenmalig goed gesprek en een checklist voor controle op alcoholgebruik.

'Niet alleen noodzakelijk leesvoer voor opvoeders, maar ook een eyeopener voor menig zorgverlener.'

Medisch Contact
over Onze kinderen en alcohol

Nico van der Lely is kinderarts in het Reinier de Graaf Ziekenhuis in Delft. In 2004 opende hij met Mireille de Visser de polikliniek Jeugd & Alcohol. Mireille de Visser [midden op de foto] is kinder- en jeugdpsycholoog. Joke Ligterink is tekstschrijver en schreef met Van der Lely en De Visser *Onze kinderen en alcohol*.

van der Lely RdGG 2016

najaar 2013.....

Tip 3

DE ALCOHOLVRIJE PUBER EEN PRAKTISCHE GIDS

verschijnt in oktober bij Nieuw Amsterdam Uitgevers en is verkrijgbaar in de boekwinkel en bij www.nieuwamsterdam.nl

€ 17,95

ISBN 978 90 468 1591 5
Verschijnt in oktober
208 blz.

N^YADAM

Alcohol is cool en mag op een beetje feest niet ontbreken. Vinden pubers, en beweren ook de drankreclames. De overheid probeert met wet- en regelgeving jonge burgers te beschermen tegen de ernstige schade die alcohol veroorzaakt. Ouders weten vaak niet wat ze met drinkende kinderen aan moeten. Want wat is de juiste balans tussen vrijheid en bescherming? Trek je je iets aan van de mening van andere ouders? Hoe weet je zeker dat je kind niet drinkt?

Dit nieuwe boek van de oprichters van de alcoholpoli is een praktische gids met tips en trucs, beknopte achtergrondinformatie en interviews met onder meer een bekende alcoholvrije sporter, danser, dj en presentator. Geen gepreek, geen ingewikkelde medische verhandelingen, maar adviezen waar ouders echt iets aan hebben, zoals een modelcontract voor ouder en kind, een voorbeeld van een eenmalig goed gesprek en een checklist voor controle op alcoholgebruik.

Nico van der Lely is kinder- en jeugdpsycholoog. Hij is in 2004 opende bij met M de polikliniek Jeugd & de Visser [midden op d en jeugdpsycholoog. Ju tekstschrijver en schree De Visser Onze kind

'Niet alleen noodzakelijk leesvoer voor opvoeders, maar ook een eyeopener voor menig zorgverlener.'

Medisch Centrum
over Onze kinderen

Tip 3

Provincie Zeeland

Thailand, “Out of the box denken”

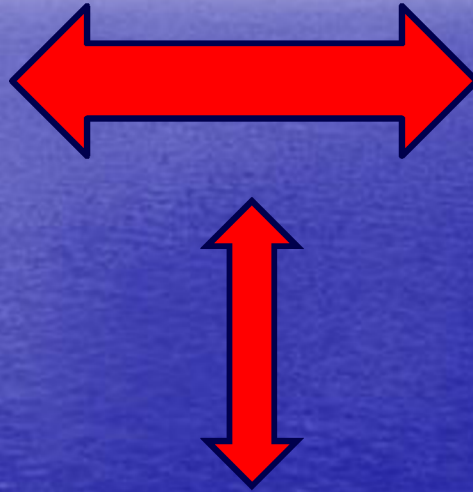
Samenwerken

van der Lely RdGG 2016

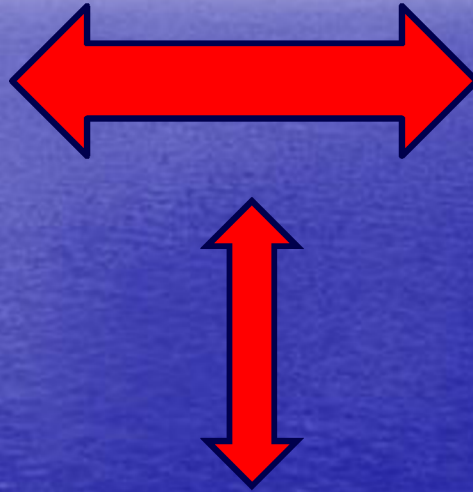

Tip 4

van der Lely RdGG 2016

Verder werken aan 'mind change' in de sport !

Tip 5 Doe mee!

Waakzaam zijn

'Blurring'

Prijsstelling

Onderzoek Voorlichting Advisering

van der Lely RdGG 2016

Onderzoek Voorlichting Advisering

.....heeft zin!

Ouders, kroegen, slijters en brouwers: bescherm de jeugd

Goldstrike is dus een goudhoudende kaneelikeur met een alcoholpercentage van 50. Het wordt, gekoeld, in shotglasjes bij voorkeur in één teug naar binnen geslagen. Of in brand gestoken en dan met een rietje opgezogen. Gemixt met Blue Curaçao (24 procent) staat het bekend als de 'Stulterbal'. Beide producten zijn van Bols. Gisteren bekeelde kinderarts Nico van der Lely in NRC de aantrekkingskracht van „deze zoete troep” op kinderen. Die drinken er een paar glazen van „op een lege maag en vallen dan om”. Het aantal kinderen dat comateus, met alcoholvergiftiging wordt opgenomen stijgt weer. Van 783 in 2014 naar 931 in 2015. Deskundigen toonden zich gisteren pessimistisch. Gemeenten zouden het 'moeilijk' vinden om hoge boetes op te leggen. En de artsen voelen zich machteloos tegen de gelikte alcoholmarketing. Dé grote stap van de laatste jaren is de verhoging van de drankleeftijd van 16 naar 18. Er leek een omslag bereikt bij ouders – meer draagvlak voor alcoholbeperking bij pubers dan het gedogen van thuisgebruik. Informatie over fysieke schade, onder meer aan hersens die nog in de groei zijn, leek zijn werk te doen. Vorig jaar bleek echter dat de overheidscontrole nog weinig voorstelt. Sinds 2013 hield minder dan een derde van de verkopende bedrijven zich aan de leeftijdsgrens. De meerderheid van de verkopers informeert niet eens naar een ID. Het hoeft dus geen verwondering te wekken dat in de ziekenhuizen geen positief effect te meten valt van de leeftijdverhoging. Dat echter een *stijging* van alcoholmisbruik wordt gemeten wijst erop dat ook van een substantieel betere controle geen hoge verwachtingen gekoesterd mogen worden. Wat niet wegneemt dat die controle wel verbeterd moet worden. Kennelijk zit de beschermingsnorm van jongeren tegen alcohol er nog niet goed in. Ook niet bij ouders. Inmiddels kwalificeert volgens het CBS 10,5 procent van de jongeren tussen 12 en 17 als zware drinker: tenminste één keer per week zes glazen (jongens) of vier (meisjes) glazen, of meer. De gemiddelde student is daar absoluut niet van onder de indruk. De eerste verantwoordelijkheid voor het welzijn van deze kinderen ligt bij de ouders. De overheid kan normen verscherpen, controle en voorlichting verbeteren, accijnzen verhogen en, tenslotte, schriketiketten gaan voorschrijven. Artsen kunnen klokken luiden – en ze mogen de ellende opruimen. Drankproducenten en de horeca zouden hun verantwoordelijkheid ook eens écht kunnen nemen. Probeer specifiek jongeren nu eens *niet* te verleiden met lage prijzen, flitsende feesten en zoete, gouden, veel te sterke drankjes. Met 50 procent alcohol. Wie verzint dat?

Ouders, kroegen, slijters en brouwers: bescherm de jeugd

Goldstrike is dus een goudhoudende kaneelikeur met een alcoholpercentage van 50. Het wordt, gekoeld, in shotglasjes bij voorkeur in één teug naar binnen geslagen. Of in brand gestoken en dan met een rietje opgezogen. Gemixt met Blue Curaçao (24 procent) staat het bekend als de 'Stuiterbal'. Beide producten zijn van Bols. Gisteren hekelde kinderarts Nico van der Lely in NRC de aantrekkingskracht van „deze zoete troep” op kinderen. Die drinken er een paar glazen van „op een lege maag en vallen dan om”. Het aantal kinderen dat comateus, met alcoholvergiftiging wordt opgenomen stijgt weer. Van 783 in 2014 naar 931 in 2015. Deskundigen toonden zich gisteren pessimistisch. Gemeenten zouden het 'moeilijk' vinden om hoge boetes op te leggen. En de artsen voelen zich machteloos tegen de gelikte alcoholmarketing. Dé grote stap van de laatste jaren is de verhoging van de drankleeftijd van 16 naar 18. Er leek een omslag bereikt bij ouders - meer draagvlak voor alcoholbeperking bij pubers dan het gedogen van thuisgebruik. Informatie over fysieke schade, onder meer aan hersens die nog in de groei zijn, leek zijn werk te doen. Vorig jaar bleek echter dat de overheidscontrole nog weinig voorstelt. Sinds 2013 hield minder dan een derde van de verkopende bedrijven zich aan de leeftijdsgrens. De meerderheid van de verkopers informeert niet eens naar een ID. Het hoeft dus geen verwondering te wekken dat in de ziekenhuizen geen positief effect te meten valt van de leeftijdverhoging. Dat echter een *stijging* van alcoholmisbruik wordt gemeten wijst erop dat ook van een substantieel betere controle geen hoge verwachtingen gekoesterd mogen worden. Wat niet wegneemt dat die controle wel verbeterd moet worden. Kennelijk zit de beschermingsnorm van jongeren tegen alcohol er nog niet goed in. Ook niet bij ouders. Inmiddels kwalificeert volgens het CBS 10,5 procent van de jongeren tussen 12 en 17 als zware drinker: tenminste één keer per week zes glazen (jongens) of vier (meisjes) glazen, of meer. De gemiddelde student is daar absoluut niet van onder de indruk. De eerste verantwoordelijkheid voor het welzijn van deze kinderen ligt bij de ouders. De overheid kan normen verscherpen, controle en voorlichting verbeteren, accijnzen verhogen en, tenslot-

Probeer specifiek jongeren nu eens *niet* te verleiden met lage prijzen, flitsende feesten en zoete, gouden, veel te sterke drankjes. Met 50 *procent* alcohol. Wie verzint dat?

Blijven genieten van alcohol !

Bij de nasi....

The background of the slide is a photograph of a vast, deep blue ocean stretching to the horizon. The sky above is a lighter blue with wispy white clouds. The sun is visible on the left side of the horizon, creating a bright reflection on the water's surface.

Terug naar Delft....

Dank voor uw aandacht !

Optimistisch blijven

- **40 landen**
- **1 x 4 jaar**

The European School Survey Project on Alcohol
and Other Drugs

- 40 landen
- 1 x 4 jaar

	2011	2015	Vershil
Ooit 15-16 jaar	84%	73%	-11%
Binge > 4 wk	51%	39%	-12%
Binge < 4 wk	64%	49%	-15%
Binge onder 'sterke drinkers'	75%	72%	gelijk

- 40 landen
- 1 x 4 jaar

		2011	2015	Vershil
Ooit 15-16 jaar		84%	73%	-11%
Binge > 4 wk		51%	39%	-12%
Binge < 4 wk		64%	49%	-15%
Binge onder 'sterke drinkers'		75%	72%	gelijk

		2011		2015	
		Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
Binge		53%	49%	38%	40%
Binge onder 'sterke drinkers'		76%	75%	71%	75%

- 40 landen
- 1 x 4 jaar

		2011	2015	Vershil
Ooit 15-16 jaar		84%	73%	-11%
Binge > 4 wk		51%	39%	-12%
Binge < 4 wk		64%	49%	-15%
Binge onder 'sterke drinkers'		75%	72%	gelijk

		2011		2015	
		Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
Binge		53%	49%	38%	40%
Binge onder 'sterke drinkers'		76%	75%	71%	75%

ESPAD data 2011 – 2015: Bij het minder drinken ziet men **geen** toename van het drugs gebruik.

**(Recente) alcoholgegevens
uit het Jongerenonderzoek 2010 en
de Jongerenenquête 2015**

Caroline Dekkers
senior epidemiologisch
onderzoeker
GGD Haaglanden

Kijk op
gezondheid

Methode dataverzameling

- Jongerenonderzoek 2010
 - GGD Zuid Holland West
 - online en schriftelijke vragenlijst leefstijl & gezondheid
 - jongeren van 12 t/m 18 jaar
 - respons 49%; 3.378 jongeren
- Jongerenenquête 2015
 - GGD Haaglanden
 - online vragenlijst leefstijl & gezondheid
 - jongeren van 12 t/m 18 jaar
 - respons 26%; 4.211 jongeren

Resultaten: alcohol drinken

Percentage minderjarige jongeren in de gemeente Westland dat ooit alcohol heeft gedronken en recent heeft (binge) gedronken.

	2010	2015
Ooit alcohol gedronken (%)	46	39
Recent alcohol gedronken (%)*	38	29
Recent binge drinken (%)**	22	15

* In de afgelopen 4 weken

** Vijf glazen of meer bij een gelegenheid

Resultaten: locatie

Percentage minderjarige jongeren in de gemeente Westland dat ooit alcohol heeft gedronken naar locatie.

	2010	2015
Bij anderen thuis (%)	50	57
In de discotheek (%)	39	24
Thuis met anderen (%)	33	41
In café, bar, snackbar of terras (%)	37	16
In keet, hok, schuur (%)	40	41
In restaurant (%)	7	5
Op straat (%)	9	2
Op schoolfeest (%)	6	2
In sportkantine of bij vereniging (%)	11	10
Thuis alleen (%)	5	5
Ergens anders (%)	8	11

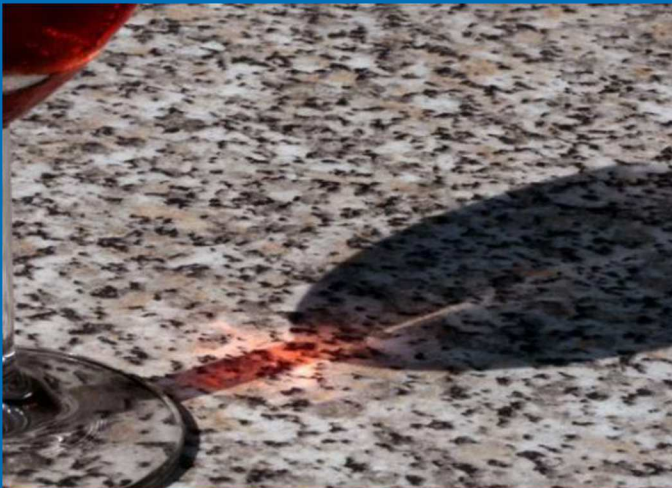
Resultaten: mening ouders

Mening van ouders (percentage) over alcoholgebruik van hun minderjarige jongere in de gemeente Westland.

	2010	2015
Ze vinden het goed (%)	50	49
Ze raden het af (%)	18	26
Ze zeggen er niets van (%)	15	9
Ze weten het niet (%)	10	8
Ze vinden dat ik minder moet drinken (%)	2	5
Ze verbieden het (%)	5	3

Alcoholbeleid

Wat werkt en waarom?

Muriel Weltens
Functionaris Gezondheidsbevordering
GGD Haaglanden

Alcoholbeleid

- Beperken gezondheidsschade / maatschappelijke schade
- Drank en Horeca Wet

Integrale aanpak

- Fysieke en sociale omgeving
- Regelgeving en handhaving
- Voorlichting en educatie
- Signalering, advies en ondersteuning

Gemeentelijk genotmiddelenbeleid

- Integraal karakter
- Preventie- en handhavingsplan:
  uitvoeringsprogramma
- Werkgroep alcoholpreventie

Uitvoeringsprogramma Alcoholpreventie Westland

- Beleid en doelstellingen van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol
- Acties preventie alcoholgebruik (samenhang met andere preventieprogramma's gericht op gezondheid)
- Handhavingsbeleid / handhavingsacties

Bevorderen van de naleving

- Handhaving effectiever tesamen met preventieve maatregelen

Goede voorbeelden

Wat werkt ***waar*** goed en ***waarom***?

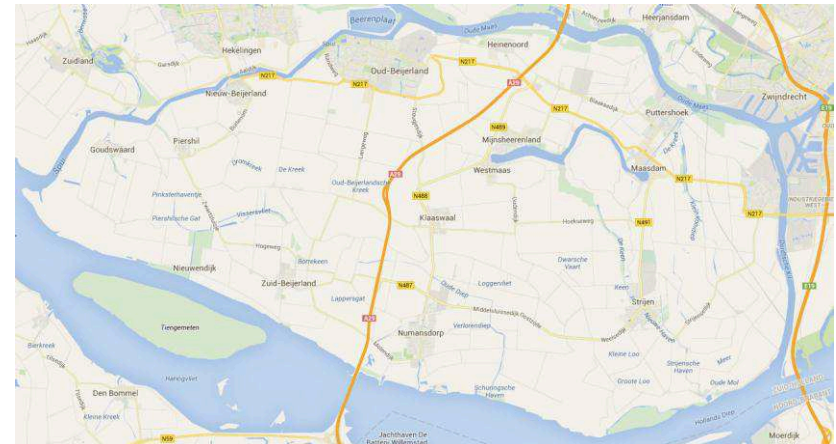
Goede voorbeelden fysieke omgeving

- Alcoholvrije omgeving: openbare ruimten
- Alcoholvrije school- en sportomgeving

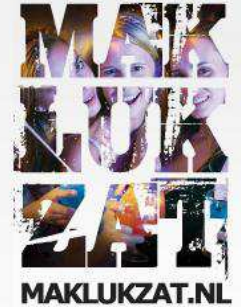
Goede voorbeelden handhaving

- Pool van gespecialiseerde BOA's in FrisValley, negen gemeenten regio Midden-Nederland
- Heerenveen en Binnenmaas

Goede voorbeelden voorlichting

- Ik Pas
- Vroeg op stap: burgerinitiatief ouders in Friesland
- Stappen met ouders Trimbos
- Makluk zat Drenthe

Goede voorbeelden signalering

- Pijnacker-Nootdorp:

Mysteryshoppers en jongerenklankbordgroep

Bedankt voor uw aandacht!

Achtergrondinformatie jongeren en alcohol

- Alcohol drinken is schadelijk voor het lichaam van jongeren dat nog in ontwikkeling is. Ook zijn jongeren die hebben gedronken kwetsbaar voor bijvoorbeeld seksueel geweld.
- Alcohol drinken op jonge leeftijd kan leiden tot problemen met alcoholgebruik op latere leeftijd (verslaving).
- Jongeren lopen sneller het risico alcoholvergiftiging te krijgen.
- Daarnaast speelt alcohol een grote rol bij agressie, geweld en ongelukken in het verkeer.

Achtergrondinformatie landelijke inzet jongeren en alcohol

- Verkoop alcohol aan jongeren
- Voorlichting over alcohol op school
 - campagne NIX18
 - De Gezonde School en Genotmiddelen
- Alcohol en opvoeding
- Alcoholmisbruik onder jongeren in de sport voorkomen

Achtergrondinformatie beleidskader WMO en Gezondheid 2013 – 2016 ‘Samen op eigen kracht’

Inwoners van Westland:

- Eigen verantwoordelijkheid ook t.a.v. gezondheid
- Regie nemen over gezondheid

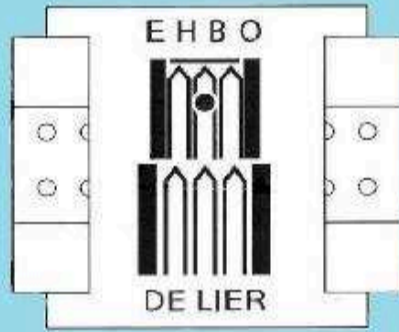
Belang van preventie en vroeg-signalering om te voorkomen dat mensen in kwetsbare situaties raken en gezond blijven/worden

Tafel van elf analyse 2013

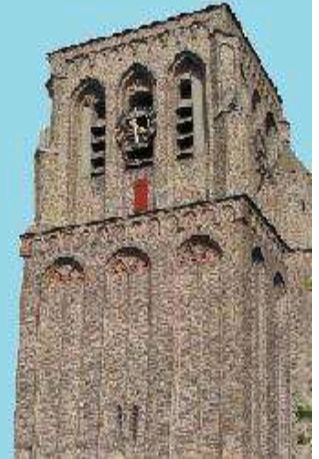
Westland

Kansrijke maatregelen om de naleving door de instellingen zelf te bevorderen:

- *Draag de norm van 'geen alcohol voor minderjarigen' breed uit*
- *Maak gebruik van een competitief element: concurreren op 'gezond sporten'.*
- Beloon 'gezonde' clubs met een *certificaat*

E.H.B.O. De Lier

EHBO De Lier neemt initiatief

Drank & Drugs voorlichtingsavond.

Reden voor deze avond:

- 1. Toenemend gebruik van drugs en alcohol onder jongeren.**
- 2. Voorlichting aan burgers over het gevaar van overmatig alcohol gebruik en gebruik van drugs.**
- 3. EHBO De Lier meer naamsbekendheid te geven.**
- 4. Bewoners te motiveren om een e.h.b.o. cursus te gaan volgen.**

Hoe hebben wij de avond georganiseerd?

- 1. Contact gezocht met instantie die de avond gaat begeleiden, in dit geval Brijder.**
- 2. Plaatselijke instanties zoals buurtpreventie en Vitus Welzijn benaderd.**
- 3. Het maken van flyers voor verspreiding bij middenstand, verenigingen, oranje comite, carnavalsvereniging, huisartsen bibliotheek etc.**
- 4. Het maken van copy voor huis aan huis blad.**
- 5. Oproep aan alle leden van onze vereniging om mee te werken aan deze avond.**

Hoe nu verder?

- **Samenwerking met Lierse partners.**
- **Aftrap: voorlichtingsavond 19 mei a.s. (krachten bundelen).**
- **Via Lierse ouders, verenigingen, scholen, organisaties, plan van aanpak opstellen om gedrag effectief te beïnvloeden.**
- **Doelgroep benaderen.**
- **Vervolg.....**

Drank & Drugs

Donderdag 19 mei

Drank & Drugs.

Voorlichtingsavond

Locatie: zalencomplex 't Centrum, Hoofdstraat 100 De Lier.
Aanvang 19.30 uur. Zaal geopend vanaf 19.15 uur.

Op deze avond zal door een medewerker van Brijder preventie, worden ingegaan op het herkennen/signaleren van (overmatig) drank en drugsgebruik, en hoe daar mee om te gaan.

Aanmelden is niet nodig, maar wilt u zeker zijn van een plaats dan is dit wel raadzaam.
Stuur uw aanmelding naar: info@ehbodelier.nl.

